

Спортивно-орієнтована модель організації занять з фізичного виховання зі студентами першого курсу

Sports-Oriented Model of Organization of Classes on Physical Education with Freshman

Олена Сініцина¹, Людмила Петрук¹, Людмила Шолопак¹
Olena Sinicina, Ljudmila Petruk, Ljudmila Sholopak

¹ *National University of Water and Environmental Engineering*
11 Soborna Street, Rivne, 33028, Ukraine

DOI: [10.22178/pos.32-4](https://doi.org/10.22178/pos.32-4)

LCC Subject Category:
[GV201-555](#)

Received 11.01.2018
Accepted 01.03.2018
Published online
10.03.2018

Corresponding Author:
Ljudmila Petruk
l.a.petruk@nuwm.edu.ua

© 2018 The Authors.
This article is licensed
under a [Creative Commons Attribution](#)
4.0 License

Анотація. У статті подано результати анкетування, які дали змогу визначити пріоритетні види спорту серед студентів першого курсу Національного університету водного господарства та природокористування. Респондентам були запропоновані для вибору наступні види спорту: волейбол, баскетбол, футбол, міні-футбол, плавання, легка атлетика, настільний теніс, боротьба, гирьовий спорт, армспорт, шахи, шашки, бокс, фітнес. Встановлено, що 33 % юнаків першого курсу, які прийняли участь у дослідженні, на перше місце віднесли футбол. Волейбол є другим, найбільш поширеним видом спорту серед юнаків (його обрали 16 % опитаних). Третю позицію (11,4 % опитаних) зайняв баскетбол. Найменш популярним (0,6 % опитаних) є силовий вид спорту – гирьовий. Серед дівчат-студенток першого курсу фітнес визнали пріоритетним 82 % опитаних; другу позицію посідає легка атлетика (4,8 %); на третьому місці – настільний теніс (4,2 % опитаних респондентів).

Спортивно-орієнтована модель організації занять з фізичного виховання надає можливість студентам вузу, які обрали певний вид спорту, приймати участь у змаганнях різних рівнів.

Ключові слова: фізичне виховання; студент; спортивно-орієнтована модель організації занять.

Abstract. The article presents the results of questionnaires, which made it possible to determine the priority kinds of sports among the freshmen of the National University of Water Management and Nature Management. Respondents were offered the choice of the following sports: volleyball, basketball, football, mini football, swimming, track and field, table tennis, wrestling, weight sport, arm wrestling, chess, checkers, boxing, fitness. It was found that 33% of male freshman who took part in the study prioritized football above all. Volleyball is the second most common kind of sport among boys (it was chosen by 16% of respondents). The third position (11.4% of respondents) was taken by basketball. The least popular (0.6% of the polled) is the power kind of sports – weight lifting. Among female freshman, fitness was placed on the first place by 82% of respondents; athletics occupied the second position (4.8%); in the third place was tennis (4.2% of the respondents).

The sports-oriented model of organizing the physical education courses provides students of the university who have chosen a certain sport to take part in competitions of different levels.

Keywords: physical education; student; sports-oriented model of organization of classes.

ВСТУП

На даний час освіта в Україні перебуває у стадії докорінного реформування. Соціально-економічні перетворення в Україні, глобальна економічна криза актуалізували проблеми збереження й зміцнення здоров'я студентської молоді. Сучасна система фізичного виховання в Україні перебуває у кризовому стані і не може задовольнити потреби населення. Це поставило перед вищими навчальними закладами завдання створити такі умови загального розвитку молодих людей, які б сприяли поліпшенню їх фізичного і психічного здоров'я, гармонізації їхніх взаємин з навколишнім соціальним середовищем, від чого залежить майбутнє всього суспільства та кожної особистості [7].

Вітчизняні вчені [3, 4, 5] стверджують, що сучасна система фізичного виховання у вищому навчальному закладі не достатньо ефективна для підвищення рівня фізичної підготовки студентів.

Фізична культура виконує особливу роль в складному і багатофакторному формуванні індивідуальності майбутнього фахівця. Вона закладає фундамент здоров'я як основу для розвитку інших сторін культури особистості та забезпечує внутрішні гарантії ефективності навчально-пізнавальної діяльності. До того ж, майбутня професійна діяльність кожного фахівця вимагає певного розвитку фізичних якостей. Отже, перед фізичним вихованням у вищій школі постає завдання сформувати у студентів потребу до занять фізичною культурою і спортом [6].

Відомо, що навчання у вищому навчальному закладі потребує великих зусиль, напруженої розумової праці. Особливі труднощі доводиться відчувати студентам перших курсів, що на початкових етапах навчання у ВНЗ ще тільки починають адаптуватися до складної інтелектуальної праці у вищій школі. Значна частина студентів не надає великого значення зміцненню здоров'я через особисте сприйняття даної проблеми, у зв'язку із сформованою в молоді системи цінностей, де здоров'ю приділяється далеко не перше місце.

В умовах вибору Україною Європейського вектору розвитку освіти однією з найбільш актуальних форм організації фізичного виховання студентів, на думку науковців [4, 5] є

спортивно-орієнтована модель організації занять з фізичного виховання. У вищих навчальних закладах проведено окремі дослідження спрямовані на вивчення ефективності академічних занять з фізичного виховання з пріоритетним застосуванням різних видів спорту, популярних у студентському середовищі [1, 9].

Метою дослідження є висвітлення та аналіз результатів проведення анкетування серед студентів першого курсу, що до визначення пріоритетних видів спорту при спортивно-орієнтованій моделі організації занять з фізичного виховання.

Завдання дослідження: проаналізувати існуючу спортивну базу Національного університету водного господарства та природокористування; провести анкетування та визначити пріоритетні види спорту серед студентів першого курсу.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У керівних документах зазначено, що під час розподілу студентів по групах за видами спорту слід урахувати його популярність, визначену шляхом анкетного опитування, можливості й стан спортивних споруд, які має в розпорядженні вищий навчальний заклад, а також наявність фахівців із видів спорту у викладацькому складі кафедри фізичного виховання [2].

Для вирішення поставлених завдань нами було проведено анкетування студентів першого курсу Національного університету водного господарства та природокористування. У опитуванні взяли участь 312 студентів. З них 144 дівчини, що складає 46 % та 168 юнаків – 54 %. Студентам була запропонована анкета, в якій респонденти мали можливість обрати вид спорту, яким хотіли б займатися у вузі. Респонденти обирали з таких видів спорту: волейбол, баскетбол, футбол, міні-футбол, плавання, легка атлетика, настільний теніс, боротьба, гирьовий спорт, армспорт, шахи, шашки, бокс, фітнес.

Перелік видів спорту, запропонованих студентам у анкеті, був обраний виходячи зі спортивної бази Національного університету водного господарства та природокористування, яка має у своєму складі: ігровий зал, борцовську залу; тренажерно-важкоатлетичну залу;

легкоатлетичний манеж; стадіон з футбольним полем і легкоатлетичними доріжками та секторами, комплекс відкритих споруд, гімнастичний майданчик, тренажерний майданчик, ігрові майданчики, майданчик з синтетичним покриттям для міні-футболу.

Розмаїтість видів спорту дозволяє кожному студенту розкрити свій внутрішній потенціал, зазначимо, що при досягненні певних результатів, студент відчуває сенс відвідування занять у певному навчальному відділенні. Для того, щоб одержувати задоволення від занять, не обов'язково бути «спортсменом» в прямому розумінні цього слова, самі заняття (виконання фізичних вправ) привносить у життя студента особливий зміст, змушуючи постійно доводити самому собі й оточуючим свої здатності, вміння, на що здатний, в психоемоційному плані поразки підштовхують розвиватись й вдосконалюватись надалі, прагнути до досягнення максимальних результатів та перемог [8].

При систематичних заняттях даними видами спорту у студентів формуються такі важливі якості, як швидкість, спритність, координація рухів, увага, реакція, мислення. Такі студенти, мають досить високу активність, в них виробляється певний стереотип режиму дня, підвищується впевненість у поведінці, спостері-

гається розвиток «престижних установок» та високий життєвий тонус. Вони в більшій мірі комунікабельні, менше бояться критики, виражають готовність до співробітництва, тому, що спостерігається більш високий рівень нервово-емоційної стійкості й витримка, серед них більше наполегливих та рішучих людей, що є лідерами в колективі.

Спортивно-орієнтована модель організації занять з фізичного виховання надає можливість студентам Національного університету водного господарства та природокористування, які обрали певний вид спорту, приймати участь 8-10 разів протягом навчального року у таких змаганнях:

- першість гуртожитку;
- першість Національного університету водного господарства та природокористування серед інститутів;
- першість міста;
- першість області серед вишів;
- вища студентська ліга України;
- універсіада України;
- чемпіонати Європи та Світу.

Отримані результати анкетування дали змогу визначити пріоритетні види спорту серед студентів першого курсу (табл. 1).

Таблиця 1 – Пріоритетні види спорту студентів першого курсу Національного університету водного господарства та природокористування

Вид спорту	Розподіл, осіб		Розподіл, %	
	юнаки	дівчата	юнаки	дівчата
Футбол	56	-	33,0	-
Волейбол	27	3	16,0	2,1
Баскетбол	19	2	11,4	1,4
Армспорт	6	-	3,6	-
Настільний теніс	14	6	8,3	4,2
Бокс	10	1	6,0	0,7
Міні-футбол	14	-	8,3	-
Боротьба	3	6	1,9	4,1
Легка атлетика	10	7	6,0	4,8
Гирьовий спорт	1	-	0,6	-
Фітнес	-	118	-	82,0
Плавання	2	-	1,3	-
Шашки, шахи	6	1	3,6	0,7
Разом	168	144	100,0	100,0

Третина юнаків першого курсу, які прийняли участь у дослідженні, на перше місце віднесли футбол. Волейбол є другим, найбільш поши-

реним видом спорту серед юнаків (його обрали 16 % опитаних). На третю позицію студенти віднесли такий ігровий вид спорту, як

баскетбол (11,4 % опитаних). Настільний теніс та міні-футбол обрало однокова кількість юнаків-першокурсників – 8,3 %. Найменш популярним (0,6 %) серед респондентів є силовий вид спорту – гирьовий.

Згідно з даними табл. 1 серед дівчат-студенток першого курсу фітнес визнали пріоритетним 82 % опитаних; другу позицію посідає легка атлетика (4,8 %); на третьому місці – настільний теніс (4,2 % опитаних респондентів). Найменша кількість респонденток обрали бокс та шахи, шашки (0,7 %).

ВИСНОВКИ

1. Сучасна організація фізичного виховання у вищому навчальному закладі повністю залежить від можливостей та стану спортивних споруд. Проаналізувавши існуючу спортивну

базу Національного університету водного господарства та природокористування можна зробити висновок про її добрий стан та різноманітність. Великий ігровий зал, стадіон з футбольним полем, легкоатлетичні доріжки, тренажерно-важкоатлетичний зал, ігрові майданчики та майданчики з синтетичним покриттям дають можливість організувати заняття з понад десяти видів спорту. Спортивно-орієнтована модель організації занять з фізичного виховання дає змогу реалізувати потреби студентів у самовдосконаленні та самоутвердженні дозволяє досягнути гармонійного розвитку та зміцнення здоров'я.

2. Проведене анкетування дозволило визначити пріоритетні види спорту. Серед юнаків першого курсу найпопулярнішими є спортивні ігри; більшість дівчат віддали перевагу заняттям фітнесом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES

1. Andres, A., Serbo, Ye., & Festryha, S. (2015). *Sportyvno-orientovane fizychnе vykhovannia studentiv* [Sport-oriented physical education of students]. *Moloda sportyvna nauka Ukrainy*, 19(2), 6–12 (in Ukrainian)
[Андрес, А., Сербо, Є., & Фестрига, С. (2015). Спортивно-орієнтоване фізичне виховання студентів. *Молода спортивна наука України*, 19(2), 6–12].
2. Anikeev, D. (2010). *Cel' i zadachi fizicheskogo vospitanija studentov v programmno-normativnyh dokumentah Ukrainy* [Purpose and tasks of physical education of students in programmatic-normative documents of Ukraine]. *Fizicheskoe vospitanie studentov*, 5, 3–7 (in Russian)
[Аникеев, Д. (2010). Цель и задачи физического воспитания студентов в программно-нормативных документах Украины. *Физическое воспитание студентов*, 5, 3–7].
3. Buhaichuk, N. (2015). *Sposoby optymizatsii fizychnoho vykhovannia studentiv vyshchych navchalnykh zakladiv na suchasnomu etapi* [Ways of Optimization of Physical Education of Students of Higher Educational Establishments at the Modern Stage]. *Fizychnе vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi*, 4(32), 56–60 (in Ukrainian)
[Бугайчук, Н. (2015). Способи оптимізації фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів на сучасному етапі. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*, 4(32), 56–60].
4. Domashenko, A., Raievskiy, R., & Kanishevskiy, S. (2003). *Stanovlennia natsionalnoi systemy fizychnoho vykhovannia studentskoi molodi Ukrainy* [The formation of the national system of physical education of student youth of Ukraine]. *Pedahohika, psykholohiia ta medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu*, 16, 16–23 (in Ukrainian)
[Домашенко, А., Раєвський, Р., & Канішевський, С. (2003). Становлення національної системи фізичного виховання студентської молоді України. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*, 16, 16–23].
5. Krucevich, T. (2003). *Obshhie osnovy teorii i metodiki fizicheskogo vospitanija* [General principles of theory and methods of physical education] (Vol. 1). Kiev: Olimpijskaja literatura (in Russian)
[Круцевич, Т. (2003). *Общие основы теории и методики физического воспитания* (Ч. 1). Киев: Олимпийская литература].

6. Marzhyna, O. (2016). **Pedahohichni umovy formuvannia motyvatsii do zaniat fizychnoiu kulturoiu u studentiv medychnykh VNZ** [Pedagogical conditions for motivating medical students to engage in physical culture]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova*, 7, 37–41 (in Ukrainian) [Маржина, О. (2016). Педагогічні умови формування мотивації до занять фізичною культурою у студентів медичних ВНЗ. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*, 7, 37–41].
7. Petruk, L. (2012). **Vyznachennia osnovnykh motyviv studentok spetsialnoi medychnoi hrupy do zaniat fizychnymy vpravamy z metoiu formuvannia zdorovoho sposobu zhyttia** [Determination of basic reasons of female students of special medical group to doing physical exercises with purpose of forming healthy way of life]. *Slobozhanskyi naukovo-sportyvnyi visnyk*, 5(2), 135–139 (in Ukrainian) [Петрук, Л. (2012). Визначення основних мотивів студенток спеціальної медичної групи до занять фізичними вправами з метою формування здорового способу життя. *Слобожанський науково-спортивний вісник*, 5(2), 135–139].
8. Saidakov, P., Kulish, N. (2015). **Vplyv naibilsh populianykh sportyvnykh ihor u vyshchykh navchalnykh zakladakh na rozvytok rukhovoï aktyvnosti studentiv** [Effect of the most popular sports games in higher education institutions on the development of physical activity of students]. *Young Scientist*, 5(4), 173–175 (in Ukrainian) [Сайдаков, П., Куліш, Н. (2015). Вплив найбільш популярних спортивних ігор у вищих навчальних закладах на розвиток рухової активності студентів. *Молодий вчений*, 5(4), 173–175].
9. Salatenko, I. (2012). **Rozrobka sportyvno-orientovanoi tekhnolohii fizychnoho vykhovannia dlia studentok ekonomichnykh spetsialnostei** [Development of the sporting-oriented technology of physical education for the students of economic specialities]. *Moloda sportyvna nauka Ukrainy*, 18(2), 138–144 (in Ukrainian) [Салатенко, І. (2012). Розробка спортивно-орієнтованої технології фізичного виховання для студенток економічних спеціальностей. *Молода спортивна наука України*, 18(2), 138–144].